

सामघी (von सामघ्य) f. Siddh. K. 250, a, 8. *Gesamtheit, Vollständigkeit des Zuhörs, — der Factoren, alles Erforderliche zu* (gen. oder im comp. vorangehend) Spr. (II) 6249. 7228. Kathās. 15, 113. 18, 359. 40, 58. Rīga-Tar. 4, 467. 699. Çat. 10, 154. Pañāt. 109, 10. 250, 5. का ते सामघी so v. a. *was stehen dir für Mittel zu Gebote?* Hit. 98, 11. 130, 1. Z. d. d. m. G. 14, 371, 9. Sāh. D. 96, 15. fg. 122, 1. Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 12 nach Çl. 48. Kull. zu M. 7, 121. Nilak. 169. Saryadarśanas. 10, 2. 12, 10. 29, 16. 95, 9. 132, 4. 5. 13. fgg. 133, 22. Bhāṣāp. 63. Kusum. 1, 13. 26, 6. 41, 5. Nilak. zu Hariv. 11192. H. 64, Schol. Comm. zu Taitt. Ā. 2, 15. Verz. d. Oxf. H. 145, a, 28. °वाद m. Titel einer Schrift 245, a, No. 612. Hall 43. °विवार m. Titel derselben und auch einer anderen Schrift Hall ebend. — Vgl. घृत्यष्टि°, वि°.

सामघ्य (von सम्य) n. dass. Siddh. K. 250, a, 7. 8. MBh. 12, 11958. बन्धुषु Hariv. 11197. प्राणे R. 2, 96, 48 (प्राणे: 105, 47 Gora.). ऋतुतेत्राम्बु-बीजानाम् *das Vorhandensein aller dieser Suçr.* 1, 317, 15. Kām. Nitis. 4, 2. Ragh. 16, 29. 17, 30. Kumāras. 3, 28. सैभृत° adj. Rīga-Tar. 4, 519.

सामज्ञ 1) adj. = सामोत्थ (समोत्थ fälschlich H. an.) H. an. 3, 150. Med. f. 29. im Sāmaveda vorkommend: °स्वर Çic. 12, 11. — 2) m. Elephant Trik. 2, 8, 34. H. an. Med. Hār. 14. Çic. 12, 11. — Vgl. सामयोनि.

सामज्ञस्य (von समज्ञस) n. *Richtigkeit: अर्थ°* Comm. zu R. ed. Bomb. 2, 74, 14. घ° BANERJEA 109 aus Comm. zu Vedāntas.

सामतत्त्व n. Titel einer Schrift Verz. d. B. H. No. 308. Verz. d. Oxf. H. 386, a, No. 504. Ind. St. 1, 48. 471. 3, 276. Müller, SL. 143. fg.

सामतैस् adv. von Seiten der Sāman (Gesänge) Çat. Ba. 4, 1, 2, 7. 4, 2, 11. 5, 1, 2, 10. Āçv. Çā. 1, 12, 33.

सामतेजस् adj. Sāman-Glanz habend AV. 10, 5, 28.

सामर्त्वं n. nom. abstr. von सामन् *Gesang* Çat. Ba. 14, 4, 2, 24. Ait. Ba. 3, 29. Çāṅk. zu Khānd. Up. S. 65.

सामदर्पण n. Ind. St. 3, 276.

1. **सामन्** (von सा = सन्) n. *Erwerb, Besitz; Reichthum, Ueberfluss: ऋतस्य सामवणयस देवा: RV. 1, 147, 1. VS. 22, 2 (vgl. TS. 4, 1, 2, 1). सामन् रुपे निधिमस्त्वम् im Ueberfluss vorrätig, aufgespeichert ist Speise RV. 10, 59, 2. धर्म न सामत्तपता सुवृक्तिभि: reichlich 8, 78, 7 (vgl. TS. 1, 6, 22, 2). य: श्रेष्ठतामश्नुते स सामन्भवति der sitzt in der Fülle Ait. Ba. 3, 28. अयो रसेन वरुणो न सामेन्द्रं श्रिये ज्ञनयन्वप्सु राज्ञा so v. a. mit reichlichem Saft der Gewässer VS. 19, 94. स्तुषे पञ्चाप सामै तृचिगिर Vorraath (demnach sind unter पञ्च diese Stellen zu 1) zu stellen) RV. 8, 4, 17. 6, 47. Hierher gehören wohl auch die Stellen: यत्खलु साधु तत्सामेत्याचक्षते यदसाधु तदसामेति Khānd. Up. 2, 1, 1. अथोताप्याहुः साम नो बतेति यत्साधु भवति साधु बतेत्येव तदाहुरसाम नो बतेति यदसाधु भवत्यसाधु बतेत्येव तदाहुः wir haben vollauf, es geht uns gut 3.*

2. **सामन्** Uṇādis. 4, 152. n. 1) *gesungenes Lied, Gesang: technisch die zu singendem Vortrag eingerichteten vedischen Verse* Benfey, SV. Einl. XIII. fgg. Nir. 7, 12. AK. 1, 1, 5, 4. 2, 7, 16. Trik. 1, 1, 116. Med. n. 154. RV. 1, 62, 2. अङ्गिरसो सामभि: स्तूपमाना: 107, 2. 164, 24. गायत्साम 173, 1. 2, 23, 16. fg. 43, 2. 4, 5, 3. अर्क, सामन्, गायत्री 8, 16, 9. 29, 10. साम कृ-एवन् 8, 98, 22. सामभिर्होता धर्चतु 10, 36, 5. शुद्ध 8, 84, 7. गीयमान 70, 5. बृहत् 87, 1. VS. 10, 10. 12, 4. AV. 7, 54, 1. 8, 9, 4. 16. 10, 8, 41. 15, 6, 3.

VII. Theil.

Çat. Ba. 1, 4, 2, 1. 10, 5, 2, 20. TS. 2, 5, 3, 1. 4, 22, 7. 4, 4, 2, 8. 7, 5, 32, 1. Rk und Sāman RV. 5, 45, 14. 10, 85, 11. 90, 9. VS. 4, 1. 9. Ait. Ba. 3. 23. Çat. Ba. 14, 4, 2, 24. Rk, Sāman, Jagus AV. 10, 7, 14. 11, 7, 5. VS. 34, 5; vgl. u. ऋच् und यजुस्. Kātj. Çā. 18, 3, 1. Āçv. Gṛh. 3, 3, 1. Lāṭj. 1, 12, 5. 10, 8, 8. Kauç. 89. 96. RV. Pañt. 16, 8. 17, 10. VS. Pañt. 1, 127. 131 (wohl सामज्ञप° zu lesen). M. 1, 23. सामघनावयजुषो नाधीपीत कदा च न 4, 123. 11, 262. 264. Bhag. 9, 17. बृहत्साम (so zu lesen) तथा साम्नाम् ist Kṛshṇa 10, 35. वेदानो च यथा साम Pañāt. 4, 1, 4. याम्यानि, रौद्राणि MBh. 2, 2627. Hariv. 1323. R. 2, 76, 18. 7, 16, 34. Sōbjas. 12, 17. Varāh. Brh. S. 48, 31. Kathās. 6, 58. Rīga-Tar. 6, 10. Bhāṣ. P. 3, 21, 34. सप्तसामोपगीत Ragh. 10, 22. (षट्) संकिता: प्राच्यसाम्नाम् Bhāṣ. P. 9, 21, 29. प्राच्य° adj. Hariv. 1082. असामैन् adj. (यज्ञ) Çat. Ba. 1, 4, 2, 1. Bildung der Sāman-Namen P. 5, 2, 59. Aufzählung derselben Ind. St. 3, 200. fgg. *profaner Gesang*: कुशला (fem.) नृत्यसामसु MBh. 2, 2069. नर्तना गायनाथैव कुशला नृत्यसामसु (°कर्मसु (die neuere Ausg.) Hariv. 9113. साम्ना durch *Gesang* und zugleich *in Güte* Spr. (II) 3993. vom *Gesumme* der Bienen (vgl. सामगीत): षडङ्गिणसामसु (so ist zu trennen) लुब्धकर्णम् Bhāṣ. P. 4, 29, 53. etwa *Melodie*: तत्र स्म गाथा गायति साम्ना (= प्रीत्या Nilak.) परमवत्तुना। गन्धर्वास्तुम्बुक्येष्टा: कुशला गी-तसामसु (in profanen und heiligen Gesängen) MBh. 3, 1783. त्रि:सामन् und त्रिसामन् als Beiw. der Schlachttrummel MBh. 3, 786 (= त्रिस्वरा नीचमन्द्रतारभावेन Nilak.; als v. l. wird त्रि:समा erwähnt). 12, 3638. — 2) angeblich so v. a. *die Fähigkeit Laute hervorzubringen* Taitt. Ā. in TBr. Comm. 2, 411; vgl. Çat. Ba. 14, 4, 2, 24. fgg. 8, 4, 3. Hierher vielleicht: वर्णा: स्वर:। मात्रा बलम् साम संतान: Taitt. Up. 1, 2, 1. *die Einheit zweier Silben* scheint das Wort Nās. Tār. Up. in Ind. St. 9, 81. fgg. zu bezeichnen. — Vgl. ज्येष्ठ°, दु:षामन्, नि:°, परि:°, बृहत्°, ब्रह्म°, भद्र°, मङ्गल°, मक्ता°, रात्रि°, विष्ट°, संघिषामन्, सकृ°, स्वर° u. s. w.

3. **सामन्** m. (nur im TBr.) und n. *gute, beschwichtigende Worte, Milde, freundliches Entgegenkommen* (zur Gewinnung eines Gegners); = साम्ना AK. 2, 8, 2, 20. fg. H. 736. Med. n. 154. Halā. 4, 95. घ्रापो केन्द्रं वज्रिरे। संज्ञामेवासामेत्येतत्सामानं व्याचष्टे TBr. 3, 2, 5, 4. 3, 6, 1. सामादिरूपायै: M. 7, 107. 109. सामादिरूपक्रमै: 159. Jāṇ. 1, 344. उपाया: साम दानं च भेदे दण्डस्तथैव च 345. Kām. Nitis. 17, 3. 5 (पञ्चविध). 16. 18. Spr. (II) 6385. 7009. 7013. Varāh. Jogajñātrī 1, 11. fg. Bhār. Nāṭyāç. 19, 58. Daçar. 1, 37. Kathās. 6, 62. 11, 62. न सामास्य जगृह: Rīga-Tar. 1, 367. साम प्रपु-ञ्जीत प्रियं वच: Kām. Nitis. 17, 15. प्रपुञ्जीथा रञ्जयन्साम (der Sprecher meint gute Worte, der Hörer versteht es als 2. सामन्) Kathās. 6, 54. Spr. (II) 7018. सामप्रयोग Dhātup. 32, 33. Kathās. 17, 5. सामपूर्वं वच: R. Gora. 1, 76, 25. सामपूर्वम् adv. 3, 51, 36. 7, 30, 2. सामप्रधान adj. mild, freundlich Kāraka 1, 8. साम्ना in Güte, durch freundliches Entgegenkommen, in freundlicher Weise: तदुताप्याहुः साम्नेनमुपागादिति साधुनेनमुपागादित्येव तदा-हुरसाम्नेनमुपागादित्यसाधुनेनमुपागादित्येव तदाहुः Khānd. Up. 2, 1, 2. M. 8, 187. MBh. 5, 7042 (लप्स्यते st. लह्यते ed. Bomb.). 14, 2306. R. 3, 69, 23. Spr. (II) 1682. 3993 (zugleich durch *Gesang*). 4239. 5596. 7019. fgg. Varāh. Brh. 17, 4. Jogajñātrī 1, 11. Daçar. 4, 56. Comm. zu Kātj. Çā. 242, 4. शिवेन साम्ना विनयेन चैव R. 3, 70, 21. साम्ना परमवत्तुना MBh. 1, 3294. 13, 657. 2313. वत्तुना साम्ना Bhāṣ. P. 4, 28, 51. साम्ना अर्हणेन चारुणा R. 2, 24, 31.